

Abortus İmminens Tanısı ile Kliniğe Yatırılan Gebenin Neuman Sistemler Modeli ile Hemşirelik Bakımı: Olgu Sunumu

Büşra KARAGÖL¹, Sevil ŞAHİN², Ayten ARIÖZ DÜZGÜN³

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17019222>

¹Ufuk Üniversitesi
Hemşirelik Yüksekokulu,
İstanbul/ Turkey

²Ankara Yıldırım Beyazıt
Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi
Hemşirelik Bölümü,
Ankara/Turkey

³Ankara Yıldırım Beyazıt
Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü,
Ankara/Turkey

Sorumlu Yazar:
Büşra KARAGÖL
busrakaragol22@gmail.com
[m](#)

Geliş Tarihi/Received
Date:10.12.2025

Kabul Tarihi/Accepted
Date:30.04.2025

Yayınlanma
Tarihi/Publishing
Date:30.06.2025

Öz

Olgu sunumu olan bu çalışma Abortus İmminens tanısı almış gebeye Neuman Sistemler Modeli doğrultusunda uygulanan hemşirelik bakımını açıklamaktadır. Çalışmada yer alan kadın hastanın kişisel veri ve mahremiyetinin korunması amacıyla hayali isim ve soy isim baş harfleri "Y.K." ile kodlama yapılmıştır. Çalışma verilerini elde etmek için yüz yüze görüşme yöntemi ile Neuman Sistemler Modeli doğrultusunda hazırlanan veri toplama aracı kullanılmıştır. Stresörlerin belirlenmesinde ve hemşirelik bakımının planlanmasında modelde yer alan "altı temel soru" hastaya yöneltilmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda gebe Y.K.'nın fizyolojik, psikolojik, gelişimsel, sosyokültürel ve spiritüel alanlarda kişi içi, kişiler arası ve kişi dışı stresörlerle karşılaştığı; en fazla psikolojik alanda stres yaşadığı saptanmıştır. Y.K.'nın algıladığı stresörler karşısında savunma hatları devreye girmiştir. Y.K.'nın stresörleri ve savunma hatlarının özellikleri belirlendikten sonra ikincil ve üçüncül hemşirelik bakım stratejileri doğrultusunda hemşirelik bakımı uygulanmıştır. Neuman Sistemler Modelinin bütüncül bakış açısıyla sunulan hemşirelik bakımında stresi yönetebilmede etkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, stres gelişimine neden olan durumların varlığında hastalarına bakım sunan hemşirelerin bu modeli kullanmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Abortus, Hemşirelik, Hemşirelik Bakımı, Hemşirelik Modeli.

Nursing Care with Neuman Systems Model of a Pregnant Woman Admitted to the Clinic with a Diagnosis of Abortion Imminens: Case Report

Abstract

This study, which is a case report, explains the nursing care applied to a pregnant woman diagnosed with Abortus Imminens in line with the Neuman Systems Model. In order to protect the personal data and privacy of the female patient in the study, her fictitious name and surname initials are "Y.K." Coding was done with. To obtain the study data, face-to-face interview method and a data collection tool prepared in line with the Neuman Systems Model were used. The "six basic questions" in the model were asked to the patient in determining stressors and planning nursing care. In line with the findings, pregnant Y.K. encountered intrapersonal, interpersonal and extrapersonal stressors in physiological, psychological, developmental, sociocultural and spiritual areas; It was determined that most of the participants experienced stress in the psychological field. Defense lines have been activated against the stressors perceived by Y.K. After determining Y.K.'s stressors and the characteristics of his defense lines, nursing care was applied in line with secondary and tertiary nursing care strategies. The Neuman Systems Model is thought to be effective in managing stress in nursing care provided from a holistic perspective. Therefore, it is thought that it is important for nurses who provide care to their patients to use this model in the presence of situations that cause stress.

Keywords: Abortion, Nursing, Nursing Care, Nursing Model

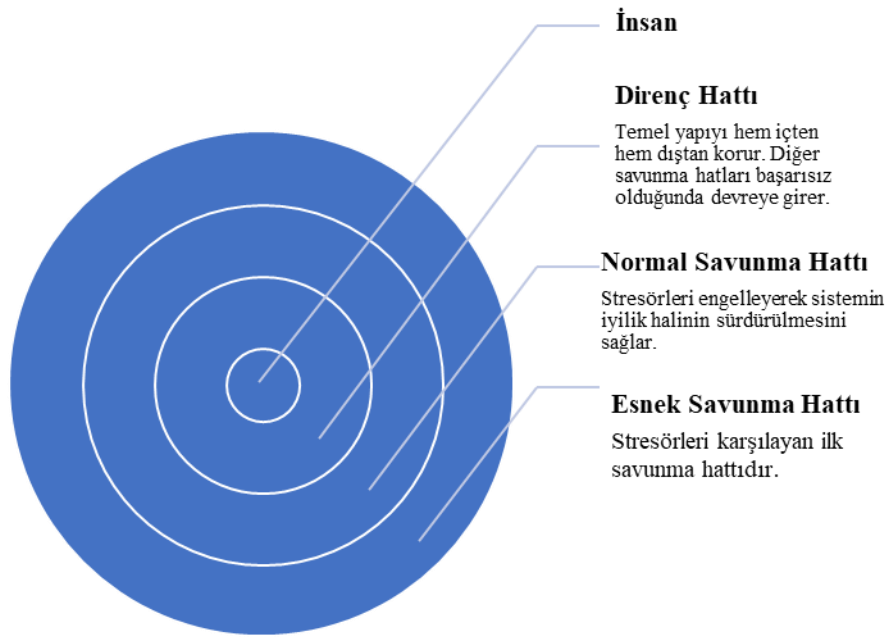
Giriş

Gebeliğin 20. haftasından önce %15-20 prevalansla görülen abortus imminens tüm gebelikler arasında en yaygın abortus türüdür (Kırıcı and Tanrıverdi 2021). Abortus imminense kramp tarzı pelvik ağrı ve vajinal kanama eşlik etmektedir (Sotiriadis, Papatheodorou, and Makrydimas 2004). Tedavi edilebilir bir düşük türüdür, serviks kapalıdır ve gebelik ürünü bozulmamıştır (Öz 2021). Tedavisinde rutin yatak istirahati ile iyi bir hemşirelik bakımı gerekmektedir (Sotiriadis et al. 2004).

Abortus imminens gebelikte stres düzeyinin artmasına neden olan durumlardan biridir. Bu dönemde gebelerin stres düzeylerini azaltmaya yardımcı olacak hemşirelik bakımı önem kazanmaktadır. Hemşirelik bakımında model ve kuram kullanımı bireylere bütüncül yaklaşım sağlayarak stresörlere karşı başarı göstermektedir (Buran and Aksu 2019). Bu kapsamda çeşitli stresörler karşısında verilen tepkileri değerlendiren model Betty Neuman'nın Sistemler Modeli'dir (Kim et al. 2020). Modele göre insan fizyolojik, psikolojik, sosyokültürel, gelişimsel ve manevi değişkenlerin bir bileşimi olan hasta ya da hasta sistemi olarak tanımlanmaktadır (Adıgüzel 2021).

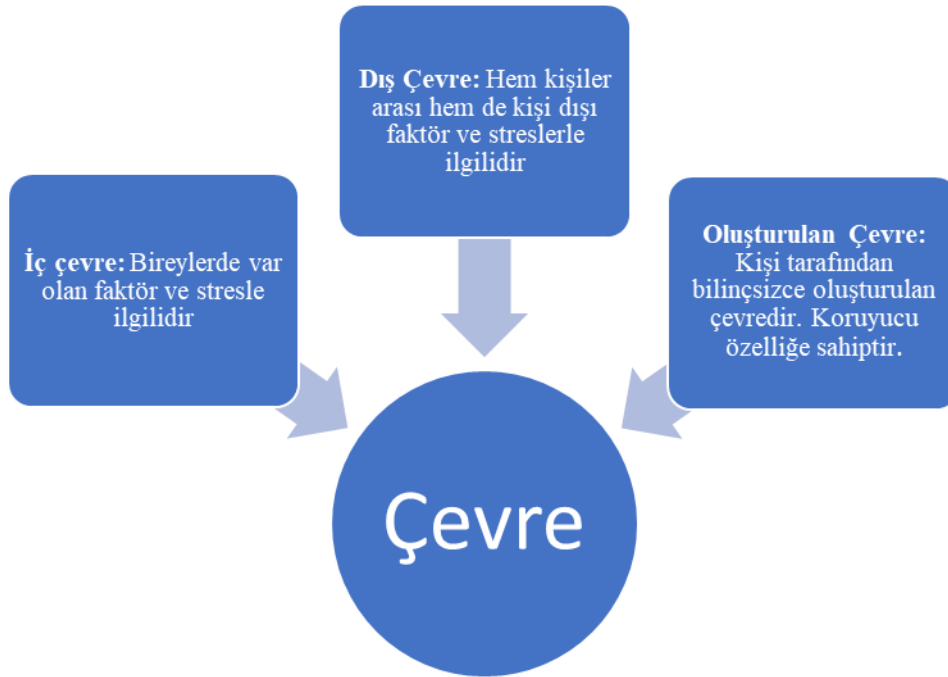
- Fizyolojik değişkenler vücut yapısı ve fizyolojisi ile ilişkilidir.
- Psikolojik değişkenler çevre ile olan iletişime bağlı olarak ortaya çıkan psikolojik ve zihinsel süreçlerdir.
- Sosyokültürel değişkenler toplumla olan ilişkileri ve sosyal-kültürel beklentileri ifade eder.
- Manevi değişkenler manevi inançlarla ilişkili olan süreçlerdir.
- Gelişimsel değişkenler deneyim sonucu elde edilen gelişimsel süreçlerdir (Chitra and Manoranjini 2019; Demir and Platin 2017).

Modele göre çevresiyle etkileşim içerisinde olan insan bireysel değişkenler, temel yapı, esnek ve normal savunma hatları, direnç hattı ve yeniden yapılanmadan oluşmaktadır (Neuman 1996; Özkan Şat and Yaman Sözbir 2023).

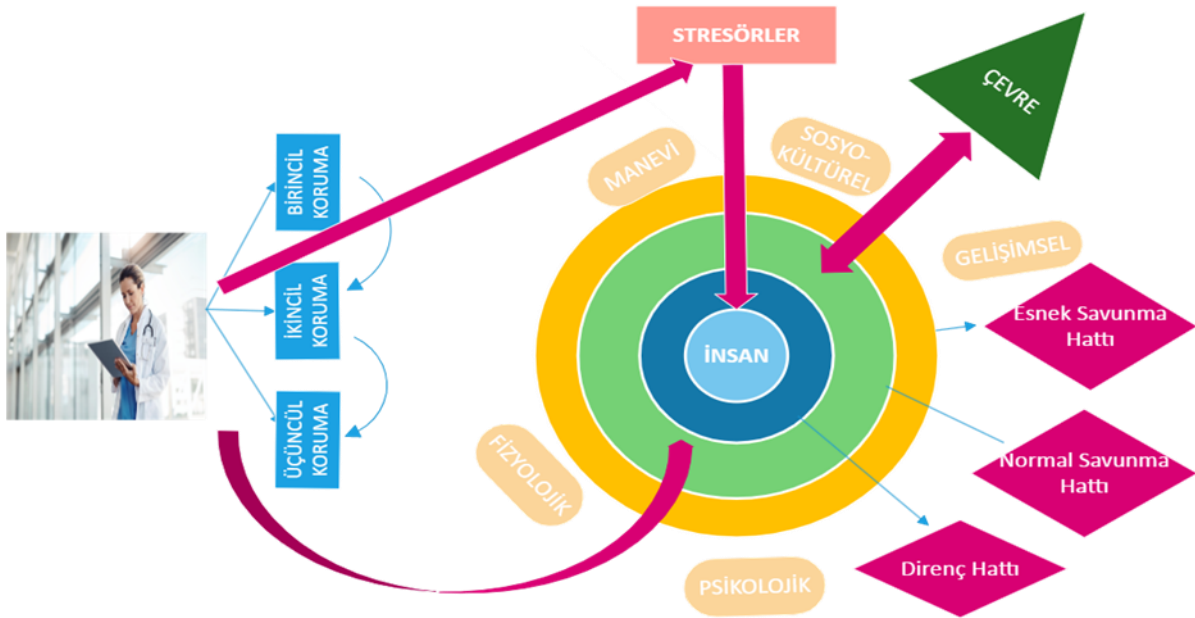
Şekil 1. Neuman Sistemler Modeli'ne göre savunma hatları

Neuman'ın Modeli'ne göre çevre kavramı sistemi etkileyen ve sistemden etkilenen tüm faktörleri içermektedir. Şekil 2'de Neuman'ın tanımladığı çevrenin üç alt başlığı yer almaktadır. Çevresel stresörler ise kişi içi, kişi dışı ve kişilerarası olmak üzere üç grupta kategorize edilmektedir (Alkaya 2017).

Şekil 2. Neuman Sistemler Modeli'ne göre çevre

Neuman'a göre hemşirelik, bireylerin stres karşısında verdikleri tepkide etkili olan bütün değişkenler arasındaki ilişkiyi inceleyen bir meslektir. Hemşireliğin amacı bireylerin en iyi sağlık koşullarına ulaşmasını sağlamak, bu durumu korumak, sürdürmek ve sistemin dengede olmasını sağlamaktır (Alkaya 2017). Sistemin dengesini sağlamaya çalışırken de bireylerin stresörlere verdikleri tepkileri tanımlayarak bunlar doğrultusunda birincil, ikincil ve üçüncül koruma sistemlerini devreye sokmaktadır (Adıgüzel 2021). Birincil koruma herhangi bir stresörle karşılaşılmasını engelleyerek uyum bozukluklarının önüne geçmek; ikincil koruma, herhangi bir stresöre maruz kaldıktan sonra sistemin denge durumunu tekrar sağlamak için uygulanan girişimleri; üçüncül koruma ise sistemi yeniden yapılandırmak için gerekli enerjinin artırılmasını ya da azaltılmasını sağlayan girişimlerdir (Adıgüzel 2021; Özkan Şat and Yaman Sözbir 2023).

Şekil 3. Neuman Sistemler Modeli kavram haritası

Neuman, hemşirelik sürecini üç basamakta sistematize etmiştir. Bunlar; hemşirelik tanısı, amaçları ve sonuçlarıdır (Akbaş and Yiğitoğlu 2020; Köse and Demirbağ 2018). Hemşirelik sürecinin kolaylaşması için de modele özgü veri toplama formu geliştirmiştir ve bu formda stresörleri belirlemek için altı soru yer almaktadır (Velioğlu 2012). Modelde yer alan aşağıdaki altı soru doğrultusunda bu çalışma ile abortus imminens tanısı olan bir gebeye Neuman Sistemler Modeli ile uygulanan hemşirelik bakımı açıklanmaktadır.

Modelde yer alan altı soru;

1. Zorluk ya da ilgi alanı bakımından en büyük sorununuzun ne olduğunu düşünüyorsunuz?
2. Bu sorun yaşam biçiminizi ve yaşam tarzınızı nasıl etkiledi?
3. Daha önceden hiç buna benzer sorunla karşılaştınız mı? Varsa sorun neydi? Nasıl ele aldınız? Sorunu ele alışınız başarılı mıydı?
4. Mevcut durumunuzu dayanarak gelecekteki durumunuz konusunda ne düşünürsünüz?
5. Kendinize yardım etmek için ne yapıyorsunuz ne yapabilirsiniz?
6. Bakım verenlerin, aile, arkadaş ve diğerlerinin sizin için ne yapmasını istiyorsunuz?

Gereç ve Yöntem

Verilerin toplanmasında Neuman Sistemler Modeli doğrultusunda hazırlanan veri toplama aracı kullanılmıştır. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Y.K. ile iki farklı günde görüşme gerçekleştirilerek modelde yer alan ikincil ve üçüncül hemşirelik bakım stratejileri doğrultusunda planlanan hemşirelik bakımı uygulanmış ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etiği

Olguda yer alan gebe çalışmaya gönüllü katılmayı kabul etmiş ve yazılı onayı alınmıştır, mahremiyetinin korunması amacıyla hayali isim ve soy isim (Y.K.) belirlenmiştir. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Y.K. ile iki gün görüşme gerçekleştirilerek planlanan hemşirelik bakımı uygulanmış ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Bulgular

Y.K. 36 yaşında, lise mezunu ve ev hanımıdır. 18 yıldır evli olan Y.K., 15 yıldır çocuk sahibi olmaya çalışmaktadır. 2012 ve 2014 yılında normal yolla gerçekleşen gebelikler olumsuz sonuçlanmıştır. Bu gebeliklerden sonra doktor kontrolünde yeterli over rezervi bulunmadığını öğrenen Y.K. ve eşi yardımcı üreme tekniklerinden IVF yöntem ile gebelik planlamıştır. Tedavi sonrası gerçekleşen şu an ki gebeliği altı hafta iki günlük olup abortus riski bulunmaktadır. İki gün önce kanama şikâyeti ile hastaneye başvuran Y.K.' ya "Abortus İmminens" tanısı konulmuştur.

Gebe Y.K.' ya veri toplama formu doğrultusunda öncelikle stresörlerini belirleyebilmek için modelde yer alan altı soru yöneltilerek cevaplar alınmıştır. Bu doğrultuda sorulan sorular ve cevaplar şu şekildedir;

1.En büyük sorununuzun ne olduğunu düşünüyorsunuz?

“Daha öncekiler gibi bu bebeğimi de kucağıma alamadan kaybetmek”

2.Mevcut durumunuz yaşam tarzınızı nasıl etkiledi?

“İki gebeliğim doğal yollardan gerçekleşti ve maalesef olumsuz sonuçlandı, bebeklerimi kaybettim. Tüp bebek yöntemi ile gerçekleşen bu gebeliğimde de bebeğimi kaybetmek istemediğim için doktorum ne öneriyorsa hepsine uymaya çalışıyorum. İstirahat ediyorum, az hareket etmeye çalışıyorum ve beslenmeme dikkat ediyorum. Benden kaynaklı çocuğumuz olmadığını öğrendiğimden beri de insanlar bir şey söyler diye arama mesafe koymaya çalıştım. Bu herkesin başına gelebilir ama insanlara göre her evli kadın anne olmak zorundadır. Normalde çevremdeki kişilere gidip gelmeyi severdim ama bu durumdan dolayı artık mecbur kalmadıkça gitmiyorum. Belki çocuk olduktan sonra yine görüşürüz.”

3.Daha önce böyle bir sorunla karşılaştınız mı ve nasıl baş ettiniz?

“Daha önce iki bebeğimi kaybettim. Biri dört aylıkken karnımda öldü, diğerini ise iki aylıkken farkında olmadan düşürmüştüm. Daha sonra benden kaynaklı sorun olduğu için normal yoldan çocuğumuz olmayacağını öğrendik. Çok ağladım, üzüldüm, kendimi çok suçladım, insanlara bunu nasıl açıklayacağımı bile düşündüm. Eşim bu süre içinde benim en büyük destekçim oldu ve bana tekrar anne olabilmem için seçenekler olduğunu anlatarak beni cesaretlendirdi ve böylece tüp bebek yöntemine başvurduk.”

4.Mevcut durumunuzu göz önüne alarak gelecekteki durumunuz hakkında ne düşünüyorsunuz?

“Bu bebeğimi de kaybetme korkusu yaşıyorum. Artık anne olmak istiyorum. Tedavi süreçleri çok yorucu ve maddi olarak çok zorlayıcı. Tekrar bu süreci yaşamak istemiyorum. Sağlıkla bebeğimi kucağıma alıp O’nu en güzel şekilde yetiştirmek, bana anne dediğini duymak istiyorum.”

5.Şu an mevcut durumunuz için neler yapıyorsunuz ve kendinize nasıl yardım ediyorsunuz?

“Kendimi düşünmüyorum, önceliğim bebeğim. Doktorlar ve sizler bebeğimin iyi olması için ne öneriyorsa hepsini yapmaya çalışıyorum. Bebeğimin iyiliği için buradayım ve hep dua ediyorum O’na bir şey olmasın diye. Vakti zamanı geldiğinde bu hastaneden kucağımda onunla birlikte çıkacağım günleri sabırsızlıkla bekliyorum. Eğer bu durum gerçekleşmezse ne yapacağıma da bilmiyorum. Bazen çevremdekiler “Takdiri İlahi, eğer doğuramazsan evlatlık edinirsin” diyorlar ama ben elimden gelen bütün çabayı göstermeye çalışıyorum.”

6.Aile üyelerinizden, çevrenizden ve bakım aldığınız sağlık personelinin sizin için neler yapmalarını bekliyorsunuz?

“Bu süreçte bana en büyük destek olan kişi eşim. Ama o da en az benim kadar endişeli bebeğimize bir şey olacak diye. Çevremde yer alan arkadaşlarım, komşularım telefon ile arayarak bana destek olmaya çalışıyorlar ama ben sürekli aynı şeyleri konuşmak ve anlatmak istemiyorum. Bazen bana samimi gelmiyorlar. Biliyorum beni kısır olarak gördükleri için bu bebeğimi de kaybedeceğimi düşünüyorlar. Bana sürekli önerilerde bulunuyorlar özellikle türbeye giderek oranın ritüelini yerine getirmem konusunda. Sağlık çalışanları benim ve bebeğimin iyi olması için ellerinden gelen her çabayı gösteriyorlar. Onlar iyi ki varlar.”

Modele göre kişiye ait, kişiler arası ve kişi dışı stresörlerin belirlenmesinde etkili olan bireysel faktörlere Tablo 1.’de yer verilmiştir.

Tablo 1

Bireysel faktörlere göre kişiye ait, kişiler arası ve kişi dışı stresörler

Model Bileşeni	Stresörlerin Belirlenmesi
Fizyolojik	Kişi içi: Kanama olması Kişiler arası: Kişi dışı: Yardım üreme tekniği (IVF) işlemleri
Psikolojik	Kişi içi: Bebeğini kaybetme korkusu, olumsuz sonuç karşısında ne yapacağını bilmemesi, üzüntü Kişiler arası: Ailenin çocuk beklentisinden dolayı aileden çekinme, bu çocuğu da kaybederse çocuk sahibi olamadığı için suçlanacağı hissi Kişi dışı: Abortus ile ilgili durumun belirsizliği
Gelişimsel	Kişi içi: 36 yaşında olması, çocuğu olmadığı için yetersiz hissetmesi, 18 yıllık evliliği olması, Kişiler arası: Çevresindekilerin evlilik yılına göre çocuk beklentisi Kişi dışı: Çevresindeki yaşlılarının çocuk sahibi olması, bu yüzden çevresinden uzak kalması
Sosyokültürel	Kişi içi: İnfertilite tanısının gizlenmesi Kişiler arası: Kendisinin kısır olarak nitelenmesi, bu çocuğu da doğuramayacağı algısının oluşturulması Kişi dışı: Tedavi masrafının fazla, sürecin ise zor olması
Spiritüel	Kişi içi: Bebeğine bir şey olmaması için sürekli dua etmesi Kişiler arası: Bu gebelikte olumsuz sonuçlanırsa Takdiri İlahi diyerek daha fazla çabalamasına gerek olmadan evlatlık düşünmesi Kişi dışı: Türbeye gitmesi için zorlanması

Tablo 2’de modelde yer alan savunma hatları ve direnç hatları bireysel faktörler doğrultusunda olguya göre belirlenmiştir.

Tablo 2

Savunma hatları ve direnç hattı bulguları

	Fizyolojik	Psikolojik	Gelişimsel	Sosyokültürel	Spiritüel
Esnek Savunma Hattı	*Beslenmeye özen gösterme *Teratojenik maddelerden uzak durma	*Ağlama	*IVF tedavisinin başarılı olması	*Yaşadığı sorunları çevreye belli etmeme	*Dua etme
Normal Savunma Hattı	*Kanama	*İçe kapanıklık *Kaygı		*Sosyal izolasyon	
Direnç Hattı			Takdir-i İlahi		

Hemşirelik Bakımı

Neuman Sistemler Modelinde yer alan veri toplama formu doğrultusunda belirlenen stresörlere göre ikincil ve üçüncül korumaya yönelik hemşirelik tanı, girişim ve sonuçları Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 3

İkincil ve üçüncül korumaya yönelik hemşirelik bakımı

Hemşirelik Tanısı	Beklenen Sonuç	Planlanan Girişimler	Hemşirelik Sonuçları
Etkisiz Baş etme	Baş etmeyi güçlendirme	-Y.K.’ya her kanamanın düşük ile sonuçlanmayacağı açıklanır -Y.K.’ya gevşeme teknikleri öğretilir -Yapılan işlem ve tedaviler hakkında bilgilendirme yapılır -Varsa soruları yanıtlanır -Y.K.’nın kısa ve uzun vadede kendine hedefler belirlemesi konusunda yardımcı olunur	-Uygulanan girişimler sonucunda Y.K.’nın biraz daha rahatladığı gözlemlendi.

-Dua etmesi ve
dinlenebilmesi için uygun
koşullar sağlanır

Ümitsizlik	Hastanın şu an ve gelecek için olumlu duygular ifade etmesi	-Y.K. 'nın korku ve endişelerini paylaşması sağlanır -Benzer durumu yaşayıp pozitif deneyim sahibi olan bireylerle görüşmesi sağlanır -Başkaları için önemli olduğunun farkına varması sağlanır	Y.K. kendisine uygulanan tedavi ve bakım ile sürecin daha iyi olacağı konusunda ümitli olduğunu belirtti.

Öz bakım gereksinimlerini sürdürmede yetersizlik	Öz bakım ihtiyaçlarını yerine getirmede maksimum katılım sağlama	-Tuvalet ve banyo ihtiyacını yerine getirmesi gerektiği zaman hemşireden yardım alabilmesi için hemşire çağrı ziliinin yakınında olması sağlanır -Kolay giyinip çıkartabileceği, önden düğmeli ve bol kıyafetler giymesi önerilir -Kendini iyi hissettiği zamanlara öz bakımını yerine getirmesi önerilir -Mahremiyetine özen gösterilir	-Y.K.'nın abortus riski nedeniyle hareket kısıtlılığından dolayı öz bakım gereksinimlerini destek alarak yerine getirdiği gözlemlendi.

Anksiyete	Endişeleriyle baş edebilmesini sağlama	-Y.K. ile etkili iletişim teknikleri kullanılarak güven ilişkisi sağlanır -Duygu ve düşüncelerini ifade edebilmesi konusunda cesaretlendirilir -Basit, sade ve anlaşılır bir dil kullanılır -Anksiyetenin artmasına neden olan çevresel uyaranlar varsa azaltılır -Geçmişteki baş etme yöntemleri değerlendirilir	Sürecin belirsiz olması nedeniyle anksiyetesinin devam ettiği gözlemlendi.

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Bu olgu sunumunda, abortus imminens tanısı ile hastaneye yatan bir gebenin yaşamış olduğu stresörler karşısında durumuyla baş edebilmesine yönelik Neuman Sistemler Modeline göre hazırlanmış hemşirelik bakım planı sunulmuştur.

Elde edilen bulgular doğrultusunda gebe Y.K.'nın fizyolojik, psikolojik, gelişimsel, sosyokültürel ve spiritüel alanlarda kişi içi, kişiler arası ve kişi dışı stresörlerle karşılaştığı; en fazla psikolojik alanda stres yaşadığı saptanmıştır. Y.K.'nın algıladığı stresörler karşısında savunma hatları devreye girmiştir. Esnek savunma hattında psikolojik ve sosyokültürel alanlarda yaşanan stresörlerle baş etme yönteminin etkisiz olması nedeniyle sorun çözülmemiş, sorunun normal savunma hattına geçtiği görülmektedir. Gebe Y.K.'nın stresörleri ve savunma hatlarının özellikleri belirlendikten sonra etkin baş etme yöntemlerini kullanması, sistemin dengesinin sağlanması ve temel yapının korunması için ikincil ve üçüncül hemşirelik bakım stratejileri doğrultusunda hemşirelik bakımı uygulanmıştır.

Abortus, gebeliğin planlı ya da plansız olmasına bakılmaksızın kadın için stres oluşturan bir durumdur. Böyle bir durum karşısında stresörler ile başa çıkabilmeyi ve mevcut sağlık durumunu koruyabilmeyi amaçlayan hemşirelik bakımında, Neuman Sistemler Modeli sistematize edici rehber özellik taşımaktadır. Neuman Sistemler Modeli ile planlanan hemşirelik bakımı infertilite ve kanser gibi stres düzeyini artıran dönemlerde de etkili olmaktadır. Literatüre bakıldığında; Güner ve Kavlak'a (2015) ait olgu sunumunda Endometrium Kanseri bireyin hemşirelik bakımı Neuman Sistemler Modeli doğrultusunda uygulanmıştır (Güner and Kavlak 2015). Özkan Şat ve Yaman Sözbir (2023) infertilite tanısı almış bireyin hemşirelik bakımını sundukları çalışmalarında Neuman Sistemler Modeli'ni kullanmışlardır (Özkan Şat and Yaman Sözbir 2023). Bizim olgu sunumuza

benzer olarak Buran ve Aksu (2019) ise abortus riski bulunan gebeye Neuman Sistemler Modeli ile hemşirelik bakımı uygulamıştır (Buran and Aksu 2019).

Neuman Sistemler Modeli yalnızca kadın sağlığı alanında değil hemşirelik bakımını içeren pek çok alanda tercih edilerek hastalara bütüncül bakım sunumunu sağlamaktadır. Ülkemizde farklı alan ve yıllarda yapılmış çalışmalara rastlanmaktadır. Uysal ve arkadaşları (2009) orta serebral arter infarktüsli hasta bakımında; Demir Barutçu ve Mert (2013) kalp yetersizliği olan bireyin hemşirelik bakımında; Özkan ve Öztürk (2013) pnömonili bir bebeğin hemşirelik bakımında; Gökçe Eskin ve Kahraman (2021) hemodiyaliz hastasının hemşirelik bakımında Neuman Sistemler Modelini kullanmışlardır (Demir Barutçu and Mert 2013; Gökçe Eskin and Kahraman 2021; Özkan and Öztürk 2013; Uysal, Khorshid, and Eşer 2009).

Bireylerin stres düzeyinin artmasına neden olan abortus riskinde bütüncül bakış açısıyla sunulan hemşirelik bakımında, stresi yönetebilmek için Neuman Sistemler Modelinin etkili olduğu düşünülmektedir. Kadın hayatında stres düzeyini artıran dönemlerde karşılaşılan stresörlerin hızlı bir şekilde farkına varılmasını, bu stresörlerle etkin bir şekilde baş edilebilmesini, hemşireler tarafından verilen bakımın sistematize edilerek etkinliğini ve kalitesini artırmayı amaçlayan Neuman Sistemler Modelinin, tüm hemşireler tarafından kullanılması önerilmektedir.

Çıkar çatışması

Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar katkıları

BK; veri toplama, literatür tarama, bulguların yazılması, makalenin yazımı, son okuma, SŞ; bulguların yazılması, makalenin yazımı, son okuma, AAD; bulguların yazılması, makalenin yazımı, son okuma.

Kaynakça

- Adıgüzel, L. (2021). Sistemler modeli. In B. C. Demirbağ (Ed.), *Hemşirelik kuramları kavram haritalarıyla* (pp. 341–351). Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Akbaş, E., & Taşdemir Yiğitoğlu, G. (2020). Neuman sistemler modeline göre bipolar bozukluk (karma atak) olan hastaya hemşirelik bakımı: Olgu sunumu. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 11(2), 154–162. <https://doi.org/10.14744/phd.2019.80774>
- Alkaya, S. A. (2017). Betty Neuman: Sistemler modeli. In A. Karadağ, N. Çalışkan, & Z. G. Baykara (Eds.), *Hemşirelik teorileri ve modelleri* (pp. 443–465). İstanbul: Akademi Basın ve Yayıncılık.
- Buran, G., & Aksu, H. (2019). Abortus riski ile kliniğe yatırılan gebenin Neuman sistemler modeli ile hemşirelik bakımı: Olgu sunumu. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi (GUJHS)*, 8(2), 80–87.
- Chitra, K., & Manoranjini, J. (2019). Evaluation of nursing practice by using Betty Neuman system model. *Asian Pacific Journal of Health Sciences*, 6(1). <https://doi.org/10.21276/apjhs.2019.6.1.8>
- Demir Barutçu, C., & Mert, H. (2013). Kalp yetersizliği olan bireyin Neuman sistemler modeline göre hemşirelik bakım planı örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*, 6(2), 88–92.

- Demir, G., & Platin, N. (2017). Impact of Neuman systems model in reducing care burden of primary caregivers of patients with dementia. *International Journal of Caring Sciences*, 10(1), 1–393.
- Gökçe Eskin, S., & Kahraman, A. (2021). Neuman sistemler modeline göre hemodiyaliz hastasının hemşirelik bakım planı örneği. *Nephrology Nursing and Dialysis Therapy Journal*, 16(2), 73–86. <https://doi.org/10.47565/ndthdt.2021.35>
- Güner, Ö., & Kavlak, O. (2015). Neuman sistemler modeline göre endometriyum kanserli hastanın bakımı: Olgu sunumu. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(2). <https://doi.org/10.5505/bsbd.2015.15010>
- Kim, S., Bang, K.-S., Lee, G., Lim, J., Jeong, Y., & Song, M. K. (2020). Stressors and stress responses of unmarried mothers based on Betty Neuman's systems model: An integrative review. *Child Health Nursing Research*, 26(2), 238–248. <https://doi.org/10.4094/chnr.2020.26.2.238>
- Kırıcı, P., & Tanrıverdi, E. S. (2021). Effects of different progesterone doses on the concentrations of proinflammatory and anti-inflammatory cytokines in pregnant women with threatened abortion. *Cureus*, 13(11). <https://doi.org/10.7759/cureus.19333>
- Köse, B. G., & Demirbağ, B. C. (2018). Betty Neuman sistem modeli. *STED*, 27(6), 434–440.
- Neuman, B. (1996). The Neuman systems model in research and practice. *Nursing Science Quarterly*, 9(2), 67–70. <https://doi.org/10.1177/089431849600900207>
- Öz, İ. Ş. (2021). Birinci trimesterde abortus imminens tanısı konulan gebelerin perinatal sonuçlarının değerlendirilmesi. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(1), 129–134. <https://doi.org/10.26453/otjhs.653484>
- Özkan Şat, S., & Yaman Sözbir, Ş. (2023). İnfertilite tanısı olan bir kadına Neuman sistemler modeli doğrultusunda uygulanan hemşirelik bakımı: Olgu sunumu. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 7(1), 255–265. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.1205926>
- Özkan, S., & Öztürk, C. (2013). Neuman'ın sistemler modeli kullanımına bir örnek: Pnömonili bir bebeğin hemşirelik bakımı. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(3), 109–114.
- Sotiriadis, A., Papatheodorou, S., & Makrydimas, G. (2004). Threatened miscarriage: Evaluation and management. *BMJ (British Medical Journal)*, 329(7458), 152. <https://doi.org/10.1136/bmj.329.7458.152>
- Uysal, N., Khorshid, L., & Eşer, İ. (2009). Neuman sistemler modeline göre bir vaka çalışması. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(3).
- Velioğlu, P. (2012). *Hemşirelikte kavram ve kuramlar* (2nd ed.). İstanbul: Akademi Basın ve Yayıncılık.